

Baltasar Porcel rescata el gran novel·lista Josep Pla

LLUÍS BONADA

Nocturn de primavera

JOSEP PLA

Epíleg de Baltasar Porcel
Edicions Destino. Barcelona, 2006
244 pàgines / 18 euros

Baltasar Porcel ha convençut Edicions Destino de posar a l'abast del lector la primera versió de la novel·la *Nocturn de primavera*, de Josep Pla, publicada el 1953. Senyor Porcel, un gest que us honora! L'autor d'*El cor del senglar* pensa que és molt millor que la versió definitiva, apareguda dinou anys més tard. Pla, diu Porcel, la va grapejar fins a desvirtuar-la quan la va incorporar a l'*Obra Completa*. No havia pensat a reeditar-la i va ser precisament Porcel, explica l'autor mallorquí en l'epíleg, la persona que va demostrar a Pla i Vergés,

l'editor, que era una gran novel·la. El que no preveia l'instigador és que, en reeditar-la, Pla la fes malbé, atenent-se a criteris d'estil al seu entendre equivocats.

Cal saber, això a banda, que en la segona edició apareix tot un capítol nou. Aquest capítol va ser censurat en la primera edició. L'autor hi parla dels canvis de nom d'un carrer i diu: "Aquests últims anys s'ha anomenat General Mola. Quant durarà aquest nom?", text que el censor franquista del 1953 no podia deixar passar. S'ha valorat si calia haver

inclòs el capítol censurat, bo i suposant que se'n conservi la primera versió?

Nocturn de primavera va ser rebuda amb fredor, però Porcel afirma que és "el millor Pla". L'enyorada revista *Quaderns Crema* sí que va cridar l'atenció sobre el llibre. En el monogràfic "Pla i català" del 1980 hi ha unes excel·lents "Notes disperses a l'entorn de *Nocturn de primavera*, de Josep Pla", signades per Francesc Parcerisas.

El lector d'avui podrà jutjar la novel·la en la seva millor versió, una "narració excepcional", escrita per un "Pla insòlita-ment intuïtiu", diu Porcel, que converteix en folia exemplificadora el microcosmos d'un poble. Aquest poble que s'amaga sota un nom inventat, és, diu Porcel, el de Pla, però en realitat és la Bisbal d'Empordà, capital del Baix Empordà, comarca a la qual pertany Palafrugell, a diferència d'*El carrer Estret*, on sí que té Palafrugell de model. *Nocturn de primavera*, diu Pla en el pròleg de la primera edició, és una crònica verídica i directa d'una capital de comarca. Però això no ho podran llegir els lectors de l'actual reedició perquè les "Quatre paraules" que obren el llibre han estat eliminades en aquesta edició destinada a rescatar-lo.